

EOAIA

pentru

Minte, Anima si Literatura.

Nr. 8.

MEPKƏPİ, 4. MAPTIE.

1859.

Blaia, 25 Febr. 1859.

O R A T I U N E

la Trei-Santi,

compusa in, si pentru limba latina, de J. Antonelli.

(Incheiere.)

Faptele ingeniului 'su nemuritorie ca spiritalu,
dice Salustiu. Asia daru déca 'ara fi emutu dein
memoria barbatii aceli mari, cariatata asudara in
ambitiulu studiu alu limbei urbane; si 'aru mai e-
xista canta varietate de opere scrisse in limba acesta,
decat si eugetatu ca mal bine se me involieseu,
decatu se me opunu acelora cari voiau pote se o-
scoatisc dein sféra studiului nostru; acum, iuse dupa
ce dein daru geniului, ce ei porta castiga nu s'ar-
fi intemplatu nece una nece alta; cene poate se
céra dela mine pre dreptu, ca numai dein aceia
causa se o lieu cu eli in batera de jocu, caci
sentintiele sale plene de importantia le au serisu in-
tr'una idioma streina de limba mea materna. Au
doara pentru aceea amortira pre lunga pulpite diua
si noaptea espunenduse nu raru la pericle batatorie
la ochi, ca lucrarile loru pentru ca se paru vechi
prein defaimari aspre se le calcamu in picioare,
séu se dicemu ca 'su spre piedeca limbei materne?
Nece decatu, — pentru ca déca ne indatinam a
trage atentiunea omenimiei prein multele laude asu-
pra uorou arbori aducatori de fructe corespondie-
torie usului omenescu, ori catu se fie de inaintati
in etate; cu catu mai vertosu avemu de a face a-
coasta cu clasicii latini pleni de meritu publicu? —
candu pana in dinoa de astadi scriotorii neci unui
poporu au fostu in stare se scoatisc atatu tesauru

dein avarula ingenu. — Ci concedu ca in Clasici
se asta multe bune si folositorie, frumusetia si pre-
stantia limbei cu carea se usvara nu o combatu,
intruaceia totusi fiindu ca numai e in gura popo-
rului, dicu ca s'a invechitn si cartile scrise in ea,
de oare ce astadi se asta in mai multe versiuni de
abia 'su demne de statu osteneala ca cineva spre
ale pricepe in limba scrisa de insii Autori se 'si
petreaca totu tempulu viatiei cu invetiarea aceiasi,
— Ce inse io nu numai judeen a fi una seuitare
de datoria, ci si stricatiune, pentru ca se scia ca
traductorul sia catu de invetiatu, ori credinciosu
cate una data se insiela, nu raru ascrie auctorului
una sententia neasceptata, adeseori nui poate espli-
ca deplenu, si destulu de acuratu intentiunea pen-
tru smenteala limbei in carea scrie. Mai incolo nu
cugeliamu noi, ca statia barbati chiaru si ai tempu-
lui nostru pentru aceea o aru invetia, caci usulu
ei afara de scoli si de biserica catolica ar mai
prospera ore undeva; ci fiindu ca statu e de folo-
sitoria, catu apare mai necesaria, mai alesu none
si in respectulu limbei materne, caci acesta una a-
sia multime de cuvante 'si are imprumutate dein
aceea, catu cu greu credu ca in punctulu acesta
s'aru intrece de catra cele latte surori. Afara de
aceea, ca se dicu cu cuvantele unui benemeritatu
in ramulu acesta „Limba amplifica limba.“ Si intr'-
adeveru noi avem de a lucra ca nece una data in
acestu campu plenu de spini si polomida; pentruca
de si dicu unii ca limba noastră ar fi cu multi se-
culi mai vechie decatu cea latina, de óre ce dupa
esperintia de toate dilele limba urba la ori care
poporu si a luatu inceputul dein cea vulgara; to-
tusii nu voru fi in stare de a ne persvada, ca am-
plificarea ei seau nu e folositorie; seau nu e intoc-

ma asia de necesaria, ca se miscam in tempatu de acum toata peatra spre a o cultiva. — Si numai celu fara de mente va dice ca ea acum a crescutu pana la acelu gradu de cultura, — incat se se poate increde in propria putere. — E dura ceea ce se ne impiedece ca se nu o inavutim? mai alesu candu la acesta ne indeamna si comunulu progresu in literatura mai a tuturor popoarilor. Ci fiendu ca opinionea mea individuale ar fi, ca aceea asia se se cultiveze, ca limba latina se se tie cu distingere de suotuna pentru imprumutarea unoru cuvinte, nu me rusinezu a dice, ca acesta ar fi dein partene una intieptiune, — numai catu adaogu, ca si aici avem de a padi cumpetulu, pentru ca asia vorbesce unu italianu mare, ce se primesee aceea asia are de a se face ca poterea si multimea cuventelor, se nu restrengu, seu se schimoseasca natura limbii primitoarie. — Prein urmare dura asia voliu conchide, limba latina nu numai n'aduce limbajului maternu nece una piedeca, ci dein contra cu nimicu se poate asia de bene ajuta in calea progresului, ca inavntinduo dein limba latina, nu numai pentru ca nece una e asia avuta de cuvinte, ci si pentru ca nece una e mai culta, frumoasa, mai chiaru si mai aproape de ea. — Dar' se punem u ca limbile surori au destulu materialu, cu care ne putem ajuta in cultura limbii noastre, nu e inse pentru aceia de a ne porta catra limba latina cu totu respectulu? mai alesu dupa ce scriotorii aceiasi au esepituit cu industrie de fieru, ca nu numai se ne indestuleasca poftele ci se ne si desfeteze?

Ci fiendu ca poterile mentiei mele cu multu su mai marginite, decatul ca discusiunea inceputa se o potiu si indeplini dupa importantia obiectului, — in scurtu, dura totusi chiaru; si fiendu ca altii inca poate au mai disertatu despre limba latina cu sucesu de ajunsu; se cercamu oare junimea studiosa de acum, dupa ce atatea limbi obligata o resprensera in scoli intre margini mai anguste, poate se elupta la una cunoescintia a acesteia de nu perfecta, celu pucinu de ajunsu? Resolvirea acestei intrebari se pare usioara, de oare ce scopulu scolii nu e ca se scoatia pre cineva dein senulu perfectu, apoi nece istoria spui ca ora careva institutu de invetiamentu pre facia pamantului ar fi potutu ajunge ceea ce intru intielesulu strensu alu evenimentului se numesce perfectiune, — cu atatu mai

pucinu s'aru potea cere acesta iu respectulu limbii latine, de oare ce totu acelias catu s'au pusu vreunadat ca se o invetia cu toata seriositatea au recunoscutu, ca spre aceasta se cere ingenu bunu, tempu de ajunsu, si inordare nespusa. — Ci fiendu ca dela junimea noastră se cere una cunoescintia a limbii acestia celu pucinu de ajunsu, se cercamu ca dupace ea esise camu de multu dein comerciulu de toate dilele, de ajunsu e de a se cugeta, deaca scolariulu ei cunoasce geniulu ei? poate inlatura piedecele, ce se paru a intuneca intielesulu in cartile scrise in limbagiu accsta? scie aplicata in limba materna disele si sentientiele celea mai importante? ori e de a se pretinde ca se sia in stare de a tinea si disertatiuni in ea? Condițiunei celei deintanu metodulu de facie se vede a cors punde pre deplenu, de oare ce prein neintrerupta aplecara a clasicilor la regulele limbii ce ocuru, tenerulu si castiga una facilitate, si una agerime de mente, incatul elu fara multa batere de capu inca e in stare ca se ajunga mentea auctorului, chiaru si in locurile acelea, unde tiesatura se pare artificiosa, — ce inse in clasici nu e rara, in care punctu inse de abia credu si propositu asia departe junii cari au invetiatu dupa sistema asia numita vecchia in patria noastră. In catu e pentru conditiunea dein urma, nece candu s'aru pretinde, ar fi cu potintia de a se impleni, de ore ce aceea ce e productulu unui exercitiu foarte mare si neobositu nu se poate ajunge nece chiaru de catra talentele celiia mai escelente intr'unu tempu asia de scurtu si marginitu.

Mai incolo pentru acelias, cari intr'atata varietate de limbi ar pretende unu progresu mai mare in privintia conditiunei dein urma, amu cugetatu a respunde cu urmatoarele cuvinte forte inseminate ale lui Cicerone: „Cerculu scientielor e asemenea calatoriei in strainatate. Pentru ca precum se indatineadia celi ce au intrepensu una calatorie lunga in strainatate ca se stea in unele ospatarii pentru ca se prandișca, in altele pentruca se 'noptez'; in unele locuri se petreaca mai multe dile, — altele se le vedia numai prein treacatu, earu in urma reintorcandu-se se petreaca in penetrattele loru, asia si acelias cari se occupa cu scientiele, in unele au de a petrece mai putinu in altele mai multu, — acestea ale invetia de plenu, earu acelea numai a

le atenge, — in urma a se asedia pre lunga una ca intr'una casa si patria.

Ci acum, eschisu prein restrengerea tempului volin amu constrengosborulu cugetariei concedundu ca altii se castige in obiectulu acesta aplausulu publicului prein una disertatiune mai lunga, si mai mediosa, neavendu en altu scopu decatu a cere dela tene junime studiose, ca tu earu se primesci in sacrariulu animei tale pre matrona aceasta prea demna, si esula de atatia ani prein nedreptatirea tempurilor; caci pre magistrii tei ai vei afla gata in totu tempulu ca seti usiureze calile, se te sprigineasca intru inlaturarea piedecelor ce ti ar obsta, nepretindindu alta dela tine, decatu ca cu authenticitatea ceruta se voliesci a fi de facia la prelectiunile loru. Nece 'ti va parea tie reu órecandva de acesta, pentruca staruindu a o invetia cu diligentia, cultura limbei materne va reinvia, ignoranta se va smulge pentru totudeauna dein fibrele cunationaliloru tei. — Incredete in puterile tale, caci asia dice mrrele oratoru. „Nime e asia de apusu ca prein silintia se nu se redice la ceva. — Fati dara acesta — delunga perfectionarea incodata in limba romana nutrementulu junetiei sale, placerea si mangaierea betranetiei, si te roaga de nesecata funtana a totei intieleptiuni, — ca dupa ce tu 'ti doresci prosperarea staruintieloru tale, — tota invetiatura ce o ai de a o scoate dein clasici aceli profani se si sierbeasca prea bunului dumneideiu, carea sengura are de ati si frumsetia in ferire, perfugiulu si solatiulu in nefericire.

DETAIAPEA MAI DE APROAPE a dekretului Alecerii Domnului Princhipatelor

Alexandru Ioană I Căsa.

(Alleiere.)

Poporul, de cum s'a făcută zisă, se adună pe dealul Mîtropoliei și mai multe mii. Pe lângă 8.000 de oameni se aprinde și se dezvăluie în cartea festivă Domnului Bîbescu, care este său poală dealul Mîtropoliei. Băsileia este de toate fedele, poporul este înținsit, ca și cîndă așteaptă rezultatul unei solenimi-

tăzi. Concluziile declaraseră că, de ceva proklama Bîbescu, pînă artelele jocă; poporul sămîcise că deputații partitului național erau hotărâtă să proclame și ei un Domn și apoi să facă apel la popor.

Deputații lăcheră a veni. Așa de orașă, întîindă că doar zile de sărbătoare să fie că jendapteria poartă Mîtropoliei, fără apel la poporul ca să o păzească elă încăși. Poporul, cînvîntându-se că vînă o răbdare, trebuia să se păzească, pentru că Adunarea să poată lucra la lîpșite, să poată să poarte o gardez de căzătări și școală, așteptia să lase pe nimene fără biletă, și nimene să cîtează a sfordu poarta.

Adunarea la 11^{3/4} se deschide, se cetește, apără și pominală: apoi procesul verbală. Ordinul zilei cîndă alecerea Comisiei loră verificătoare. Încearcă să aprofundeze la aceasta, o parte din deputații cer că Prezidentul să fie în momente de dezvelirea său secretă. Partitul național se trădează și cămeră secretă; peste cîteva momente sună cîteva magiștri acolo și căzătăra din deputații Bîbesco-Sîrbești; apoi se dădă că toți, și chiar căpătă să Mîtropolitul.

Kopovăi păterilor să streâne, și păbulicul să din căldură, să afle că se neastăță. Nimănii nu au oță zi, și credeau că adunarea va face alecerea Domnului. Pe lângă căzătăre domnăză zisă se vedea săcărindăse crucea și Evanghelia și cămeră unde se află deputații. Ce să fie? Toate inimile bată. O precesiune de fiericire să fie, să veseliește toate fedele. Toti sunt săptămână: băzile oamenilor să cîteze și să vorbească tare.

Nă trece săpătul de ore, și primul Dumîtriu Gîca este și episcop, și cămeră săzătă de săpătul său înaintate să aleagă Domnul pe Domnul ale cărui nume este Moldovici. Atunci, poporul Mîtropoliei se deschide să poporească

арвпкъ дп лъбнтрз къ тиле, стрігъндѣ! Къса
Domnă! Щра Къса!

Счена пегрекътъ дп кашера секретъ, пъ
о поате дескrie декътъ ачеи че аѣ фостъ дп
лъбнтрз. Се зиче, къ Іапкъ Брътіанъ ші Бое-
рескъ, къ дикъорозріле лордъ, аѣ фъктъ пе тоді
de пънцяа дп хохоте. Астфеліѣ с'аѣ фъктъ
рекончіяреа дптре ачеле партітврі естрѣте,
каре се зраѣ къ атъта дпвершшпаре de атъуа
ані, пе дпчетатъ... ші с'аѣ възятъ... зпѣ ла-
кърз поаштептатъ... Іапкъ Брътіанъ дпбръці-
шпндзсе къ Іапкъ Флорескъ, Росеті къ Брылої,
ші Гікблештії къ Філдъ лді Біескъ ші къ алѣ
Стірбей.

Дпъ съвскріеа актвлії, пріп каре с'аѣ
легатъ къ ворѣ вата пептврз Domnul Moldovei,
депѣтадїї с'аѣ дпцелесѣ съ се фактъ таї дптві
Комісіїле веріфікътоаре, съ се дпквніїщезе тіт-
лвріле фіекързеа дп чеа таї таре грабъ, съ
се алеагъ віче-президенцїї, секретарії ші чес-
торїї, ші апої съ прочедъ на алеацереа Dom-
нвлїї.

Дпъ дпплініреа тѣтврорѣ ачесгорѣ фор-
талітвї, се фъкъ вотареа къ білетврї, се п-
търарѣ вотвріле ші din 64 de білете, ешіръ
64 къ пътеле лді Александръ Ioan I.

Не ла 7 бре сёра се термінъ оперъчнпса.
Мітрополітвлѣ прокламъ вотвлѣ adspѣреї. Клю-
потеле капіталеї дпчепъ а съна, ші о дълже
плоае, превестітврѣ de авѣндандуь ші проспері-
тате, дпчепъ а кърце. Попорвлѣ, дп делірвлѣ
сехъ фрепетікъ, крепеда къ дпсшпі Dzeѣ пънцѣ
de ферічіре, възъндѣ ферічіреа са; апої, фрѣ
а се съпъра de плоае, апріндѣ торцеле, ші, къ
тэзика тілітарѣ дп тіжлокъ, пърчедѣ пе злідъ.
Тоте каселе пъвліче ші прівате се ізвинеазъ.
Лъстарі дп тоте пърдїде. Оштіреа, къ пътеле
де а змере, аместекатъ п'їнтре попорѣ, се бз-
кърѣ de ферічіреа цепераль. Астфеліѣ, попо-
рвлѣ, къ тэзика, къ тілідіа, къ факледе апрінсе,
с'аѣ пъртатъ пе тоте зліделе, възъндѣ пе кон-

евлї, възъндѣ пе депѣтадї, ші жъкъндѣ хора зпирѣ
пе ла тоте ръспінтеніе.

Dap, o Dѣmnezeazole! Фата есте атътѣ de
таре, бзкърія атътѣ de таре, дпкътѣ пана тре-
твръ дп тъна теа... ші о ласѣ!

Не ла 11 бре тотѣ орашылѣ, ка зпѣ къ-
льторї обосітѣ de каме греа, с'аѣ къфандатѣ дп
ліпштеа чеа таї адънкъ. Dѣмб. (Vita)

Onorate Domnule Redactoru!

Credu cati vei aduce aminte, cum eu in anulu
1855, 15. Februariu in urmarea provocatiunei de
sub Buceci, in 6. Februariu a acelui anu, in Nrulu
Gazetei 13, pentru editiunea unei casanii publicata
amu respunsu, dechiarendume, ca astfeliu de casan-
nie, sau cuventari besericesci, cum se poftѣ, amu
lucrata, de a se putѣ da la tipariu; candu in res-
punsulu meu si condițiunile, cum s'ar putѣ da din
partea mea, leamu fostu scrisu Domnului Mecenatu,
care doria a da spesele pentru o carte de cuven-
tari besericesci.

Inse dela D. Mecenatu, nici unu respunsu ve-
nindumi, lucrulu au adormitу. — Din acestu somnu
eara m'au destuptatу pretinutul nostru organu na-
tionalu „Gazeta,” strigandu intre celelalte pe cam-
pulu literaturei, despre o carte de cuventari sante
besericesci, pentru morala poporului crescere, si a
clerului indreptare. — Mecenatii nostri cei puter-
nici fiindu rari.

Urm edia ca astfeliu de auctor, se recurga la
calea prenumeratiunei, rugandu pe totu publicul
român cetitoriu, mai vertosu din cleru de Me-
cenatele suu. —

Aceasta cale desi precarie, cugetanduo si eu
mai cu incredintiare a o proba, me rogu se aibi
bunetate, in organulu nationalu urmatorele a le
publica intelligiutiei n stre romane.

Intentiunea mea dupa osten la in grijea pasto-
rala de 27 ani este a da publicul, o carte de cu-
ventari sante besericesci sub numele:

„Magasinu sau adunare de cuventari sante be-
sericesci.“ —

Cuprinsulu: Incependu dela invetiaturele cate-

chetice, care poporului nostru sunt mai de lipsa, si fora de audirea carora cuventarile sante dupa arta oratoria lucrate, nu le poate Asia bine intielege, va fi urmatorulu :

Invetieturele catechetice care poporului, si tenerei scolare, si umblatorile Dumineca la audirea loru, practice dicunde, nu in a tanta despre inchieturile creditintii, in rugatiuni esprimate, in catu despre fiecare sentinta a inchieturei care sufere aplicatiune:

Nrulu
invetiaturilor
sante.

Despre semnulu santei cruci	1
Despre Tatalu nostru si nascatorea de Dumnedieu	9
Despre Credeu 12 inse potu si si mai multe variante	12
Despre cele 10 porunci, sau demandatiuni dumnedieescei	10
Despre sacamentele sau tainele creditintii	1
Despre peccatu deschilinu, si despre cele 7 peccate capitale	9
Despre omulu crescinu	1
Ferestete de reu si fa bene	1
Despre credititia, rogatiune, postu, si indurare	4
Despre cele 8 fericiri	6
Despre cele 7 virtuti	7
Despre faptele indurarei susfetescei	4
Despre faptele indurarei trupesci	2
Despre cele de pe urma ale omului	4
Predicile pe Duminecile anului tot, 'despre obiecte morale, dogmatice, si tajatore in cultura poporului, dupa geniulu tempului nostru, nationala sunt	115
Care se suie la acestu numeru, pentru ca pe unele Dumineci sunt cate una, pe altele doue trei, pe altele mai insemnate, cum si pe Duminecile postului mare 5, 6, si 7, pe una Dumineca, compuse parte din testulu aceiasi Evangelii, parte din alte cuvinte ale s. scripturi.	25
Predicile pe tota serbatorile anului	25
Predicile la morti cele mai insemnate si mai de lipsa sunt urmatorele:	1
Despre parentii cari plangu perdutii sei fi	

Nrulu
invetiaturilor
sante.

Despre barbatulu vedavu, care plange marea sa	1
Despre vedua care plange barbatulu suu	1
Despre unu avutu cucernicu mortu	1
Despre unu avutu care au folositu necuviosu averile sale	1
Despre o Muere morata in nascere	1
Despre fli remasi seraci si orfani de parentii sui	1
Despre mormante grabnica	1
Despre unu batrenu cuviosu temetoriu de Dumnedieu	1
Despre unu batrenu, sau batrana necuvioasa	1
Despre unu Domnu pamentescu	1
Despre unu jude	1
Despre unu preotu	1
Despre unu protopopu	1
Despre unu episcopu	1
Despre unu gubernatoriu	1
Predici occasionale la cununii	1
Predici occasionale care suntu forte de lipsa clerului nostru aru si dupa parerea mea urmatorele:	4
La primirea unui episcopu nou numit in diecesa	1
La instalatiunea unui protopopu	1
La instalatiunea unui parochu	1
La santirea besericei	1
La santirea unoru steaguri, sau standarde	1
Despre statulu servitorilor la Domni sei buni sau rei	1

Si acestu opu ar putea esi la lumina cum cu tipografulu m'amu intielesu, neputenduse apoditicu calcula in cate cole tiparite, dupa ce totu opulu la mine scrisu se afla in 244 cole, maximum in 200 cole, minimum in 150 cole tiparite, ad. 3 tomuri mari, in sarcini de cate 10 cole maximum 20, minimum in 15 sarcini. —

Si acum aci se'mi sia ertatu a areta publicului chiaru si cu calculu garantatu de tipografulu, care se poate supune ori carei mai critice judecati, din care va poate vedea cum se potu tipari cartile mari, si cum se potu procura de prenumeranti cu pretiulu celu mai bagatelu. —

Daca din astfeliu de opu s'ar puté tipari 3000 de exemplare, maximum 200, minimum 150 côle, ce dela publiculu nostru nici candu se pôte astepta, ca 3000 prenumeranti se garante die esirea opului! aceasta ar consta, cöla luanduse in 52 fr. a presei, la 10,000 fr. mon. conv. si tocma atunci vine sarcina de 10 côle tiparite in $10\frac{1}{2}$ cr. m. c. bani vechi, eara noi in $17\frac{1}{2}$ cr. si asia una cöla tiparita in formatu octavu, pe velina in 1 cr. vechiu, — $1\frac{1}{2}$ cr. nou. De unde e apriatu cum potu ave natiunele culte, carti mari si bune, si estine, pentruca le sprijinescu prenumeranti multi.

Daca numai 500 exemplare, cöla la presa consta 18 fr. mon. c., opulu totu 3600 fr. mon. conv. Sarcina de 10 côle tiparite 24 cr. mon. conv. seu 42 cr. noi. —

Acestu calculu e facutu curat u numai pentru pretiul presei, ca se pôta esi opulu la lumina, fora de a remané auctorului verunu cruceriu pentru linceru intreprinsu cu multa scriere.

In privintia acestui opu voluminosu, ar aterna dela Domni prenumeranti, deaca cu litere strabunse, sau cu slove cirile ar dori se se des opulu la lumina, dupa cum va posti mai marea parte a Dloru prenumeranti. — Mie remanendumi ostenela ponenda, cu scrisoarea, ca ori cu litere, ori cu slove s'ar posti editiunea, fiindca unele le am scrise cu litere, cele mai multe cu slove, care in tota intemplarea, vinu a se descrie de nou, dupa placulu publicului mai mare.

Cugetu inse ca opulu mai cuviintiosu se pôte eda in sarcini de 10 côle tiparite, si prenumeratiunea a se face pentru fiecare sarcina, care dupa ce astu poté resci numerulu Domnilor prenumeranti, se me sciu orienta cu tiparirea exemplarelor, credu ca in cea mai ne favoritóre intemplare, candu aru si minimumu prenumerantilor, mai susu nu se va sui sarcina, de 36 cr. mon. c. seu 63 cr. noi, tota cöla tiparita in $3\frac{1}{4}$ cr. — cu care pretiu nu sciu ce carte s'aru puté compara. — Pentruca ostenelele mele, nu le pretindu a mi se compensa dela publiculu romanu, pentru care amu fostu jertfatu in tota viatia mea.

In urma carora umilitu rogu: pe Excelentia Sa D. Metropolitu, Excel. si Illustritatile Sale Dni Episcopi romani diecesani, ca avendu bunatate a imbratiosia acestui opu, clerului si poporului nos.

tra credu ca de multu asteptatu; se binevoiesca in diecese alu publica, si prenumeratiunile, pe calea Domnilor vice-archidiaconi, la onorabilulu diecesanu officiu culegandule, despre numerulu prenumerantilor pe calea sa, ami da cuviintiosa indreptare, ca daca va si cu putintia din partea speselor, fiindu aici in Aradu pressa, cuo cale in scurtu timpu se pôte vedé totu opulu lumina. — Si numai atunci dupa numerulu prenumerantilor Domni, se sciu apodicticu escrie pretiu prenumeratiunei, care cum din susu disele se pôte vedé, in cea mai nefavorabila intemplare, nu credu (sperandu in dorulu de a ave astfeliu de opu) se se suie mai susu de 36 cr. m. c. seu 63 cr. noi pretiul a loru 10 côle tiparite. —

Despre valórea opului nu dicu alta: fora, ca sperdium, cumca dora praca vietii mele pastorale de 27 ani in densulu esprimata, va escontenta clerulu si poporulu nostru.

Aradu, 24. Decembre 1858.

Petru Ratiu,
paroculu Aradolui gr. cat.

Tocma candu se pune suptu teascu primim o scire dela auctorulu, ca sunt cele mai bune sperantie pentru esirea acestui opu. — R.

АЛЕКСАНДР ИОАН (КІСА),
Domnul александру иоан в Молдове и Румыниї.

Амъ пъндитъ ка се читимъ дн връзкъ жарналъ дн Принципате о deckriepe mai detaiatъ а виеджъ Александри Domnъ Александру Ioanъ I Кіса, кътъ тръсърите карактерълъ бине денице кътъ ай зиче о етопеъ сеаъ челъ пъдънъ о просопографіѣ, днъсъ недъндъ пънъ акътъ престе о карактериска аштентатъ де тътъ лътвеа, кошъпъкътъ ай о биографіѣ скъртічкъ, престе каре дедеръмъ дн „Illustrirte Zeitung“ din Luncia зnde се афъши портретълъ Domnълъ пош едатъ дн пъблікъ, пънъ къндъ вомъ читі алта маи атентикъ: Александру Кіса, дн връстъ камъ de 39 ани, е фізълъ ворнікълъ Ioanъ Кіса, каре пънънте де ачеаста кътъ вр'о къдива ани търпие

жп Галаці, ші фі крескіті врео къдіва апі, камъ пъпъ ла апз 14 алѣ въротеі сале, жп instiтutul Downslz Галѣ жп Іашї, фіблѣ rep-
tіtul крапіоскопѣ Doktorѣ Гадѣ. Татьсълѣ жп
тръmice de aicі спре злтеріоара кълтіваре ла
Атіна жп впіверсітате, еаръ таі тързі ла Па-
рісъ. Длторкъндзсе жп патріл жптръ жпдатъ
жп сербідлѣ статзлѣ, съ късъторі жп апзлѣ
1845 къ Елена, о фіia demп de ізвітѣ ші біне
крескітъ а Боіервлѣ I. Росеті, а кърі союзі в
фата тарелкѣ лоффѣтѣ Demeіtrie Стѣрза, de вп-
de i сс траце ші жпрдіреакѣ тоате фаміліе
челе тарі але Цѣрі. Жп сербідлѣ отатзлѣ ка-
діректорѣ minіsterівлѣ de іnterпe, ка гѣбернъ-
торѣ жп dіstrikтul Галаці жпші къштігѣ пріп
зеллѣ, френтата, авногареа ші лоіала са сім-
плітате амбреа тѣтэрорѣ жаі тарілорѣ, коміа-
тіюділорѣ ші а тѣтэрорѣ стрѣлілорѣ.

Жп апзлѣ 1848, пе кълдѣ се таніфестѣ
пемблцішіреа попорзлѣ жп контра фостзлѣ а-
такіе Пріпчіе Miхailѣ Стѣрза, пептръ о твлці-
щe de discordіе оторзтѣрі ші жпшілърї, Александрѣ
Къса жпкъ фі сплѣd дінтрѣ чеі че фъ-
къръ гѣбернълѣ de атакіе пропосідівні солідѣ,
жпсь къ тоатъ рѣндзела; жпсь нѣ лі се dedе
аекзітаре, ші аша фі трактатѣ, din презпн къ
твлці алці de асеменеа сімдіштѣ патріотікѣ,
ка револтантѣ, фі прінсѣ dіnпревн къ содї сѣ
de сферіпць, фі легатѣ ші adesѣ ла Галаці,
пептръ ка се пътішескъ жп врезна din форть-
ределе тѣрчештѣ пептръ зеллѣ съч чеі патрі-
отікѣ. —

О жптъшларе порокбсъ жп тіппъ че се
стрѣмортарѣ ла Брѣда Фаворісъ пе чеа таі
шаре паре dіnтрѣ прігопії ачештіа, ка съ поѣ
скъла къ фага, ші 'ші афларѣ скъпареа парте
ла консълатзлѣ англікѣ, парте жп deocevіte ко-
ръбі че зъчеа жп портѣ ші аша deveni ші А-
лександрѣ Къса пеперікітатѣ къ впѣ вапорѣ а-
стриакѣ пъпѣ жп Biena. De аіci се dіce ла
Konstantіополе, зnde се adesасерѣ екоізациї ші

доведірѣ пріп date консъленціоасе, къ гѣбернълѣ
Пріпцілѣ M. Стѣрза нѣ се таі поѣ съсцина
Фѣрѣ імпілареа Цѣрі.

Къндѣ се denзmi жп апзлѣ 1849 de Пріп-
чіе Грегоріе Гіка ші требзі се meаргъ ла
Konstantіополе пептрѣ Беіратулѣ (denзmirea)
че абеа алѣ пріті de ла сълтаплѣ, се adesарѣ
тоці прігопії жп цѣрвѣлѣ пріпцілѣ лорѣ кае жп
ші ліверѣ de ексілів.

Дзпъ ретрацерса оштірілорѣ рѣсесчі, жптрѣ
Александрѣ Къса жп сербідлѣ тілітарів, фі таі
тързі ажкантѣ каймакамзлѣ Нікол. K. Вогорі-
di ші трекз ка таіорѣ ла ескадронлѣ de з-
лані. Жп апзлѣ 1857 фі тетбрѣ dіbanzulѣ ad
хокѣ ші цінеа de партіта зпіоністікъ. Жп Ок-
томбрѣ 1858 фі координатѣ ка хатманѣ ad
да-
твѣдѣ цепералзлѣ Цефрів Гіка. Къндѣ жпші де-
псе Богоріdi къштъкътіа жп пътереа фіртап-
лѣ, ші предеде фрѣніе жп тѣпіле DD. Bac-
lіе Стѣрза, An. Папѣ ші катарців ші minіstrij
фості pecіgnarѣ, Александрѣ Къса' ка колопел
фі denзmіtѣ локвдітіорѣ minіotrylѣ de рѣсвоів.
Ші жп офіцізлѣ ачеста жпші къштігѣ тоатъ сті-
та гѣбернълѣ, амбреа корпзлѣ офіцірскѣ ші а
сонацілорѣ. Жп 17|5 Ianваріе 1859 фі алесѣ
de Domnѣ цѣрі жп Іашї, ші dіpergъtorele ші
попорзлѣ i с'аѣ жпкінатѣ лѣ, дзпъ че пъсе ж-
рѣтъптлѣ de констітѹіе.

Жп 24 Ianваріе в. фі acecѣ de Domnѣ ші
жп Бакрещті totѣ къ вотѣ впапішѣ, аша жпкътѣ
се жптрѣпѣ впішнеа, кае жп конферіделе de
Парісъ се ресептѣ — ші се ва сънѣ ла поѣ
конферінцѣ.

.B. —

Ф А Б 8 Л Ъ.

Лаплѣ, Ӯрслѣ, Влпеа, Maimka, Пісіка,
(Че впї о кредеаѣ впн de nіmіka)
Садзнace одатѣ съ се сфтгвіаскъ
Пептрѣ треі de статѣ, съ се кіззіаскъ.
Локлѣ de-adesаре ера о къмпіе
Стълтатѣ къ іарвѣ ші къ колівіе

Ші днікопжвратъ de стежарѣ вѣтрылї
Ка фронтса племшвъ ка векї Ромънї,
Къндѣ о філомілъ din фрѣтосѣ сворѣ
Се хъсѣ d'o датъ дн тіжлоквѣлъ лорѣ;
„Паче воз зіче, браві гладиаторі!
Алачесторѣ селье векї апъръторі!
Ведедї вѣнпъторї към віпѣ еї спре вої
Чаѣ вѣгатѣ тероаре пъль ші дн пої;
De ачеіа тръвкѣ, къці фї вѣнпї авеї,
Тодї съ се adnpe, съ ле daцї повеї
Съ пѣ ласе 'п селье пічі віпѣ вѣнпъторѣ
На съ калче аічеа вр'пнѣ пічорѣ д'алѣ лорѣ!
Атѣпчї днтр'о кліпѣ тої се рідікарѣ
Ші пе філомелъ кѣ драгѣ салѣтарѣ,
Філомела пѣндрѣ сворылѣ 'ші аѣ лхатѣ
Іарѣ чеї de фацѣ, астфелѣ аѣ зрматѣ

І з п 3 я ъ.

Еѣ воїѣ алеїе din фїї meї
Браві ші ресвѣлічі ка пістѣ смѣї.
Че кѣ пѣтере еї ворѣ лвпта
Асте пѣмпѣткѣ а апъра!

Д р с 3 я ъ.

Еѣ че съпѣтѣ фїї de архієрѣ
Воїѣ лвпта дн контра ої че пігмѣдѣ,
Іарѣ фїї meї тѣндї се ворѣ лвпта
Санта дрентате а апъра,

В 3 п 3 я ъ.

Еѣ каре астѣзї трекѣ съверапѣ
Azї воїѣ авате хідра дѣшманѣ
Ші воїѣ алеїе копї віртошї
Че пептрѣ лвпте орѣ фї воюшї

М аім 3 ца.

Еѣ къставої пѣпѣ ла зпѣ,
Ші воїѣ алеїе пе чедѣ таї вѣпѣ,
Каре кѣ піептѣлѣ ва сѣсцина
Релізпна debiza mea.

П іс 3 к а.

Еѣ, алеївої копї meї
Че-орѣ скоате окї ла чеї тішеї,
Ші събѣтѣ ctindapdѣлѣ de лібертате
Дн тоатѣ віада еї ворѣ комбате.

KONKLASIE.

Треї зіле трекксе! ш'астъ аднпрае
Ера копвокатѣ спре-а селье салваре
Dintр'ачестеа тоте de маї схѣ промісе
Дрсвлѣ ші пісіка, сінгврї днпплініссе.
Челѣ д'жпткѣ че есте фїї de архієрѣ
Лвптасе дн контра ої че фарісѣ
Ші dedece селье браві апъръторі,
Inime фрѣтосе вѣнпї гладиаторї.
Ші пісіка асфелїв побіль ші жппъ,
А datѣ а са парте че-аѣ авутѣ таї вѣпѣ.
Філомела днсь ера днтр'истатѣ
De съпецї барваре ера съпетатѣ. (Дѣтровіца).

BIBLIOGRAFIE.

К о м е п т а р і ї д а преа днапта патептъ
зрваріалъ din 21. Ізпї 1854, лвкратѣ пептрѣ
попорѣлѣ ромънѣ de Dn. Ioan Пенкарії, ч. р.
преторѣ

П а р т е а II-а

а ешітѣ de съб теаскѣ, ші се піоте трауе dela
тіопрафіа diechesanѣ ші dela M. D. консіліарії
de апеладіоне Ioane Бранѣ de Леменї дн Ci-
вїїв, прекзт ші dela авторѣлѣ дн Венедія de
жосѣ, поста din зртѣ Шъркаїа. — Предмѣлъ 1
фр. 5 кр. ш. а. ші съ дѣ человрѣ че аѣ лхатѣ
партеа I. сѣш ші человрѣ че ворѣ прімі зъбе
брюшвріле deодатѣ дн асеменеа предѣ ad. 2
фр. 10 кр. ш. а.

Регвльчкнеа зрваріалъ, комасаціонеа, про-
чеслѣ зрваріалѣ днтр'егѣ, компетінца лїї, ста-
реа de фацѣ а посесівпілорѣ грѣпідаре шчл.
ворѣскѣ de ажѣпсѣ пепгрѣ днпортаціа дн kondѣ-
череа чеа de ліпсѣ а попорѣлї, че о дѣ оплѣ
ачеста, de каре зпѣ ромънѣ пропріерарії de
мошіз фѣрѣ таре даэнѣ пѣ се піоте ліпсї. D.
Преторѣ а фѣкѣтѣ таре жертѣ пептрѣ пѣблікѣлѣ
ромънѣ; ачеста i e даторїз кѣ реккоштінцѣ din
орче пѣпктѣ de вѣдерѣ, кѣ атѣтѣ таї вѣртосѣ,
къче ші веніталь оплазї днѣ копсѣпцї пептрѣ
скопѣ філандропікѣ.

P.